

Par latvisko identitāti un autentiskumu

Latviskais mantojums

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

Identitātes līmeņi

- vieta
- valoda, reliģija
- etniskums
- nacionalitāte
- kopiena
- sociālā kategorija
- dzimums

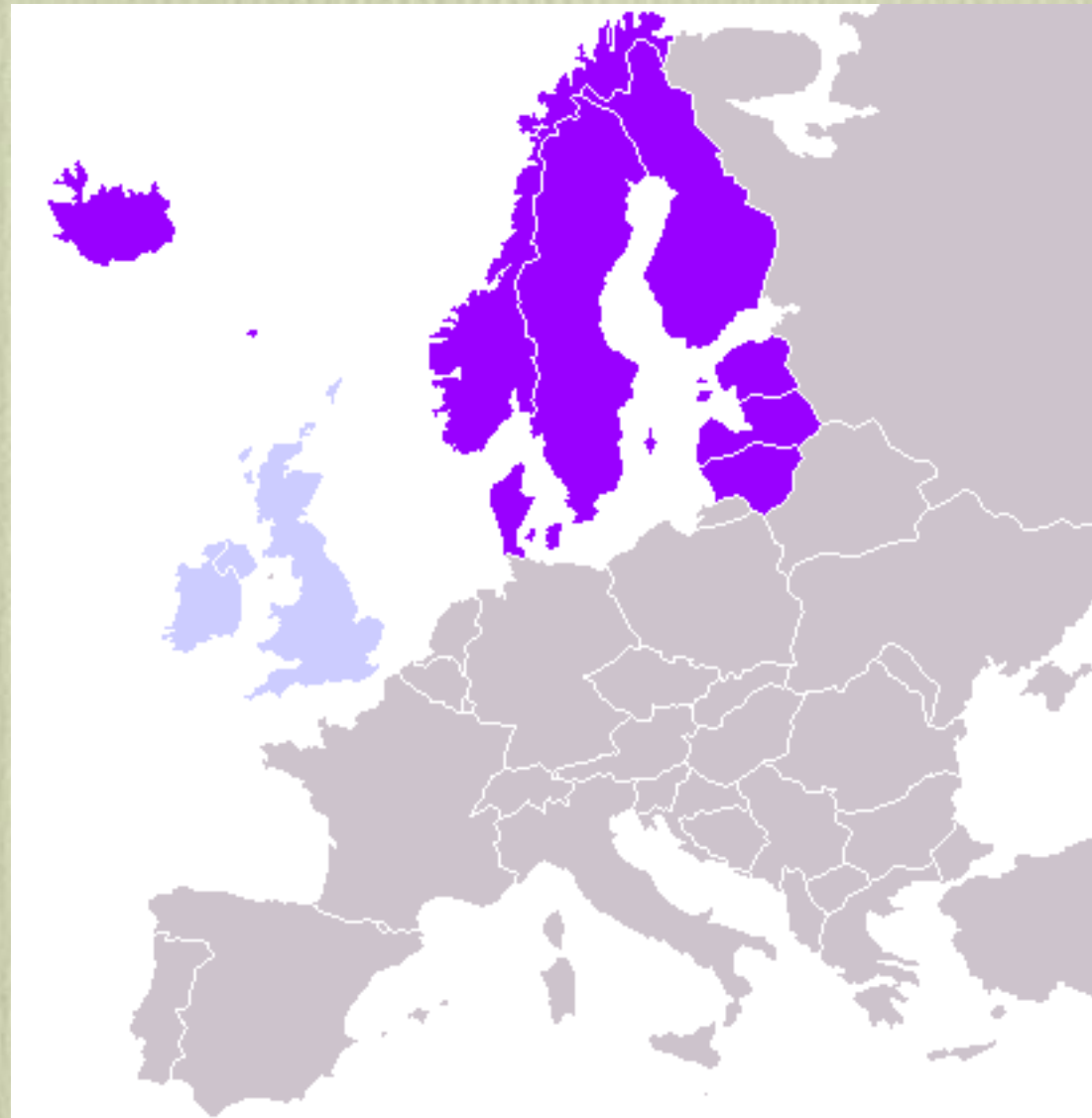
Vieta

Latvija kā Ziemeļeiropas daļa

Ainava

- dabas ainava

- reljefa formas
- ūdeņi - avots, ezers
- biotopi - pļava, vēris
- dzīvnieki - skudru
pūznis, dzērvju
kāsis, kurmju
rakumi

- kultūrainava

- lauksaimnieciskā -
siena kaudzes,
tīrumi
- dzīves vide - sēta,
ciems, sādža
- urbānā - iela, parks,
tirgus

• industriālā ainava
skaņu, smaržu ainava

Valoda

Baltijas somi

lībieši
igauņi
voti
ingri
somi
karēļi
vepsi

Indoeiropieiskie balti

latvieši

lietuvieši

[prūši]

[galindi]

[jātvingi]

[kurši]

[sēļi]

[zemgaļi]

[letgaļi]

Minā um līvli

Latviešu valoda ir manas
valsts valoda

Dzimumtēvvaloda

Latvijas valodu salīdzinājums

līvli

latviešu

latgalīšu

Tēriņtš!

Sveiki!

Vasals!

Vastālovā

Meteni

Aizgavēņš

neitst

meita

mārga

jōs

auns

vucyns

taļ

kūts

klāvs

būs

pūce

palāda

tāmā

viņš, viņa

jis, jei

min

mans

muns

kierdō

ātri

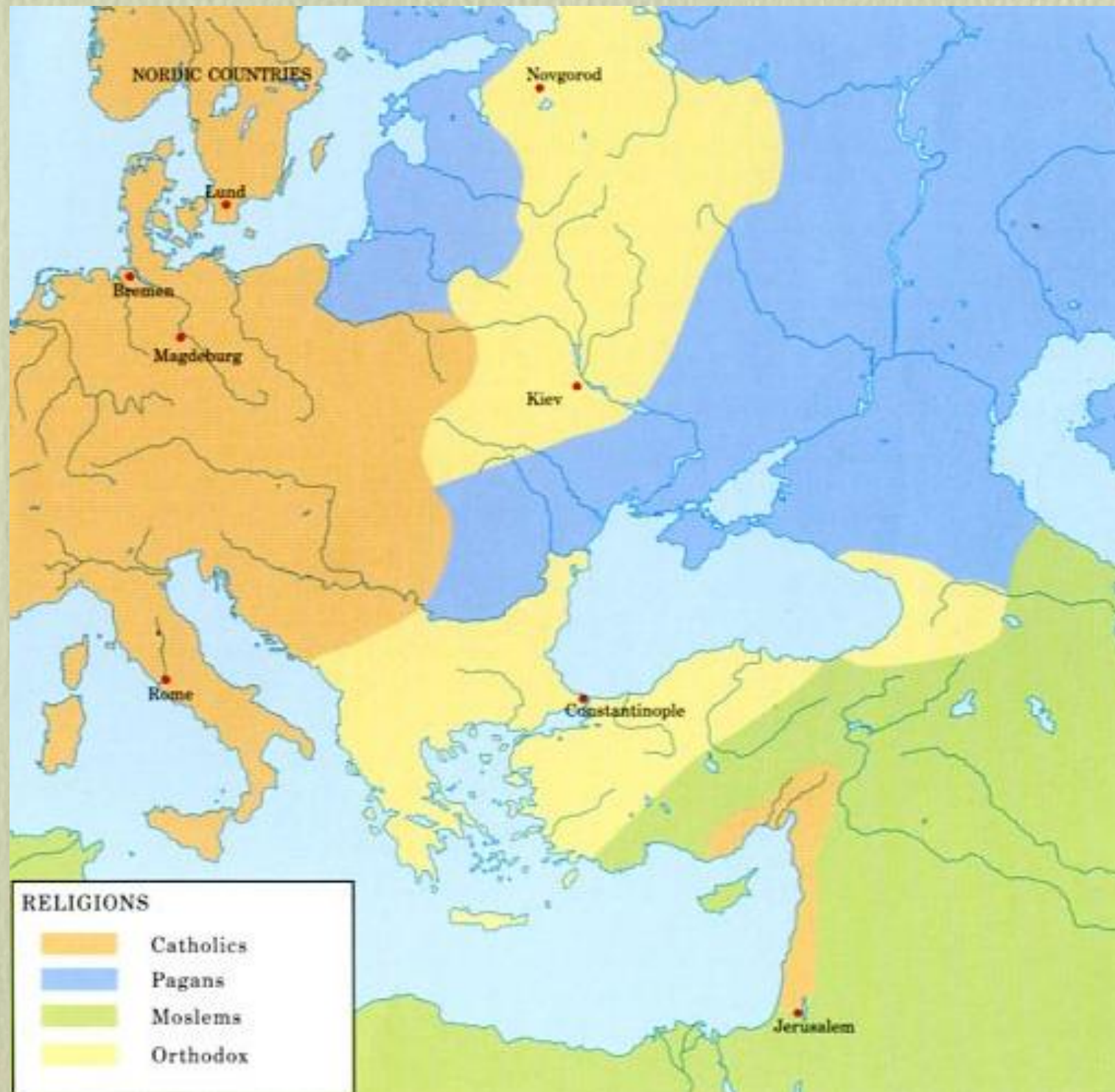
mudri

Reliģija

Reliģiju izplatība 12. gadsimtā

Pēdējie Eiropas pagāni

Kristietības ieviešanās

- Senākā Romas katoļu baznīca, celta 1185
- Sv. Meinhard von Segeberg – pirmais Livonijas bīskaps kopš 1188

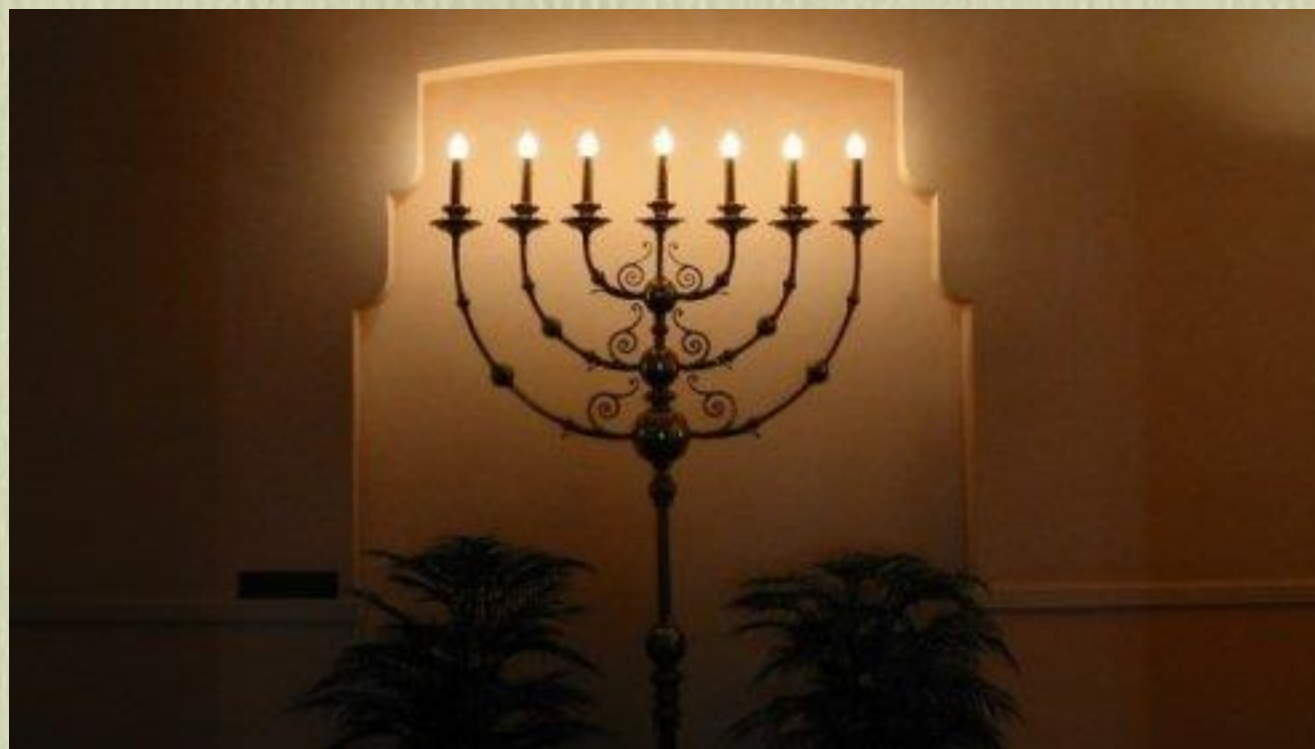

Kristietības dažādošanās

- Reformācija 16. gadsimtā
- Jezuīti kopš 1614
- Krievu vecticībnieki 17. gadsimtā
- Hernhūtieši (brāļu draudzes) kopš 1729
- Pievēršana pareizticībai 19. gadsimtā
- Baptisti kopš 1855

Citas reliģijas

- Rabīniskais jūdaisms
- Kurzemes hercogistes ebreji
- Kahali - Latgales ebreji

Etniskums

- Etniskumu nereti lieto kā sinonīmu atšķirīgai kultūrai - materiālajai un nemateriālajai.
- Parasti ar to tiek domāta kopienas tradīcijās sakņots dzīves veids, ar to saistīta radošā darbība un šīs darbības rezultātu kopums.
- Etniskumu pauž/reprezentē grupa vai atsevišķi indivīdi, un kopiena to atzīst par savas patības un savdabības izteicēju. Etniskums ir lokāls.

- Etniskumu pārstāv valoda, uzvedība, folklorā, mūzika, dejas, spēles, rotaļas, mitoloģija, rituāli, ieražas, arhitektūra, amatniecība, virtuve, ģērbšanās, darba rīki, tehnoloģijas utt.

Nacionalitāte

Ordeņa valstis - Livonija un Prūsija, 14. gs.

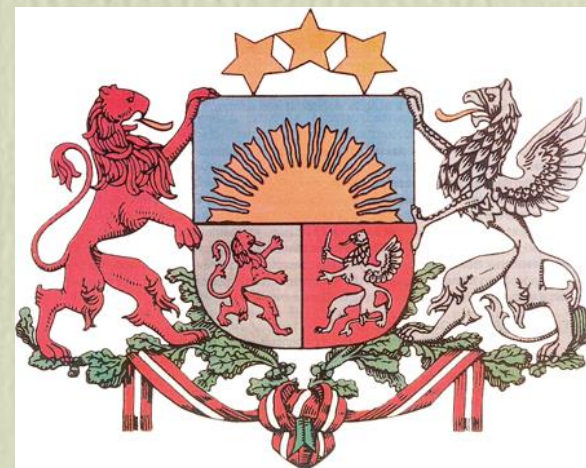
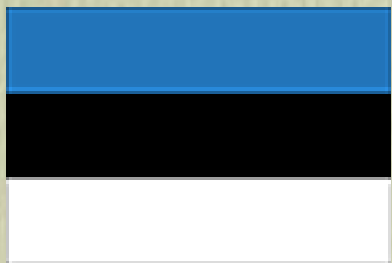
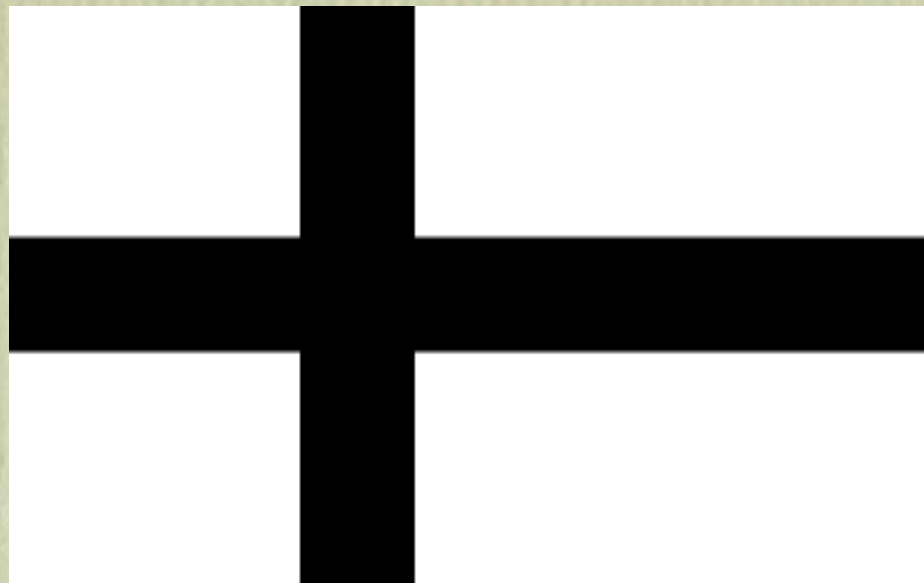

Livonijas mantojums

- Livonija = [mūsdienu]
Latvija + Igaunija
- Rietumu kristietība
- Latīņu raksts
- Mittelniederdeutsch
- valsts valoda
- Pilis, urbānā kultūra
- Sabiedrības
strukturēšanās pēc
Viduseiropas parauga

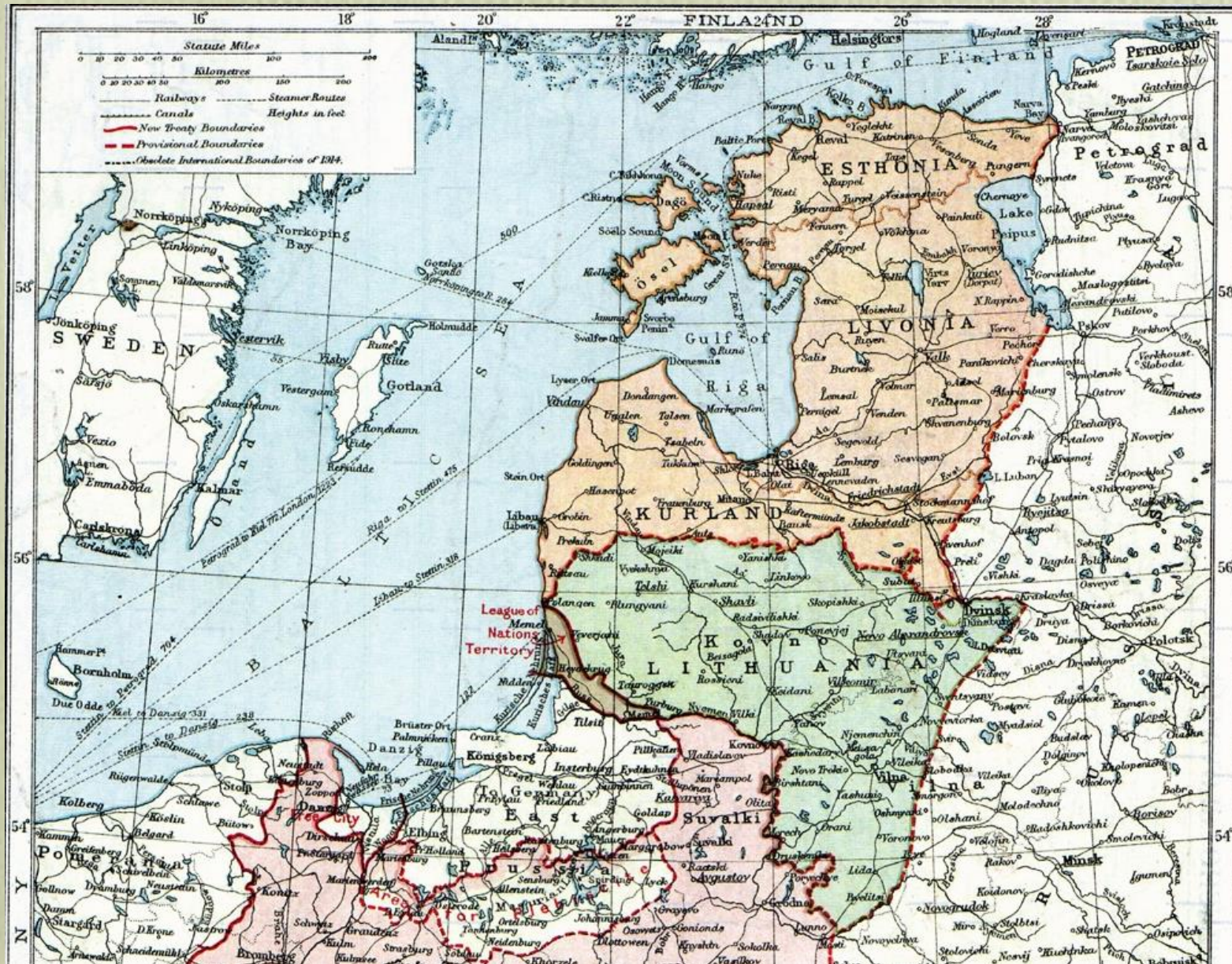
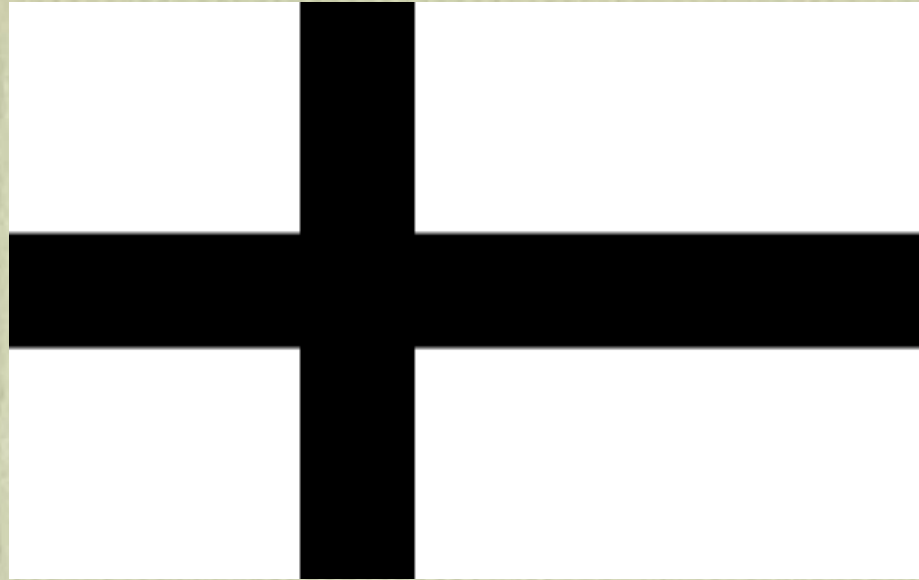

Baltijas hercogiste (1918. gada rudens)

Mūsu tēvzeme nesauktas tik tālu vien, cik tālu tagadējie latvieši mīt. Visas tas zemes platums, kuru jau mūsu tēvu aviedri un astoņi apaudzējuši, pirms vēlāk laiki tos sauktdija sīkās daļās, ir mūsu tēvu zeme ... Kronvalds Atls

AISTIJA

Mērogs 1:2.550.000

0 10 20 30 40 50 km

Visa aistu nācījas zeme 232.000 km²
 Neatkarīgā Aistija (Lietava un Latvija) 121.460 km²
 Atrodas vīcu un poļu rokās 110.600 km²

Neatkarīgās Aistijas (Lietavas un Latvijas) robeža
 Svešvalstu robežas

APRIŅĶU PILSĒTAS Pilsētas

0 - 60 m. 120 - 180 m. pāri 240 m.
 60 - 120 m. 180 - 240 m. kanāli

Latviešu nacionālās identitātes stūrakmeņi

---

nacionālā romantisma laikmetā

The background of the image is the flag of Latvia, which consists of three horizontal stripes of red, white, and red. The flag is shown with a wavy, draped texture, giving it a sense of movement and depth. The colors are vibrant, with the red being a deep, slightly dark shade and the white being a clean, bright white.

Latviešu valoda
ir sena un skaista

Naturju

Kr. Barona un

dainas

H. Weissendurffsa izdotas.

1. burtnija.

Jelgavā.

Sieslacka H. Drawin-Drawneeka speestavā.

H. SARRIN 43

M. R. D.

Baltijas dziesmu svētki kopš 1857. gada
Tallinā un 1861. gada Rīgā, vispārējie
latviešu dziesmu svētki kopš 1873.
gada

Andreja Pumpura eposs “Lāčplēsis”

- Publicēts 1888. gadā
- Beigu kulminācija - tautas varoņa Lāčplēša cīņa ar Tumšo bruņinieku

Tautiskais folklorisms

---

pirms 2. pasaules kara

Zaudētā neatkarība

Padomju-nacistu-padomju okupācijas

1940.–1991. gads

Mūsdienu identitātes

Nacionālie karogi
folkloras festivālā
“Baltica ‘88”.

The land that sings

Autentiskums

- Autentiskumu nereti vienādo ar patiesīgumu, tas ir arī atbilstība oriģinālam.
- Autentiskums ir lielums, ko nosaka atkārtotības aktā attiecībā pret kādu sākotnējo objektu, oriģinālu, kas ir pastāvējis citā laikā, tādējādi autentiskums raksturo dzīvo vēsturi.
- Autentiskums dzīvās vēstures prezentācijā vai vēsturiskā oriģināla izspēlēšanā no jauna - rādītājs, cik tuvu materiālās kultūras artefakts vai personas darbība ir zināmajam oriģinālam, paraugam.
- Šī izspēlēšana ir saistīta ar mūsu zināšanām par oriģināla pastāvēšanas laiku un tā laika reālijām.

Paldies par
uzmanību!

- Dr. art. Valdis Muktupāvels
- Latvijas Universitāte